

passende Betaling.

Din Fader har i sin Tid lovet mig det, men paa Grund af hans Sygdom, kom det ikke til formelig Afgørelse.

RE.

Sum tað skilst fylti jørðin nógv tá í tíðini!

Oliver Effersøe heim við doyggjandi konu

Poul frættir eisini frá Oliver, beiggja Rasmus. Hjá honum eru trupulleikarnir meira álvarsamir, sum hetta bræv vísir.

For Tiden i København den 13. April 1901

Kære Fætter,

Tak for dit Lykønskingskort af 15.9 1899 og for det som medfulgte. Naar nærværende (Brev) først fremkommer nu, beror det hovedsagelig paa, at dit Kort først naaede mig sidste Efteraar, da jeg ansaa det for givet, at intet Brev kunde komme frem til Grønland samme Aar.

Jeg udsatte at skrive, men nu har jeg udsat det saa længe, at mit Brev ikke kommer med Aarets første Fart.

Ja, jeg giftede mig, og det vil jeg aldrig fortryde, men nu er det om ikke lang Tid forbi. Astrid skrantede i Fjor. Lægen sagde det betød intet. Saa fik jeg hende dog, da Tilstanden ej blev bedre, herved ved Nytaar. Fik besked tilbage fra den københavnske Læge, at Sygdommen efter al Sandsynlighed var Kræft i underlivet. Dette har siden bekræftet sig. Astrid ved intet derom. Jeg er her for at ledsage hende hjem til Færøerne. Lægen venter, at hun vil taale at rejse. Det kan trække ud.

Vi have en lille Pige ca. 14 Maaneder gammel. Hun er rask

og fremmelig.

Mit Helbred er ikke saa meget Stærkt. Dog nogenlunde. Mit Haar nærmer sig stærkt at blive helt hvidt. Ogsaa alene af den Grund vilde du finde mig forandret, siden vi sidst mødtes.

Min Hustru beder hilse

Kærlig hilsen fra din hengivne Oliver Effersøe

Somu ófrættaboð frá Amalíu

Amalia skrifvar eisini til Poul úr Umanak 23. juli 1901 um tað sama: “Fra Oliver Effersøe havde jeg Brev, men det var et meget trist et. Astrid har jo været i København for at blive opereret, men Lægerne har erklæret hende for at være uhelbredelig. Det er kræft i Endetarmen. Poul (helst beiggja Oliver) laa paa Kommunehospital, og der var fare for hans Liv. Rasmus (Effersøe) havde været syg det meste af Vinteren og Josefine Mortensen skrev, at han gjorde det vist nok ikke længe, det er jo forfærdeligt sørgeligt. Onkel Gudmund og Tante Trine har holdt Guldbryllup i Aar, men det er gaaet af i Stilhed paa grund af den megen Sygdom.”

Astrid livdi ikki árið av. Hennara fulla navn var Susanna Josefine Astrid Svendsen, f. 5.8. 1865 í Miðvági. Edvard Mitens skrifvar í síni ævisøgu Eg Minnist, at Astrid doyði á barsilssong, men tað gjørði hon ikki.

Oliver og Astrid vóru systkina-børn. Mamma Astrid var nevni-liga systir Gudmund, Sigrid Jeanetta Augusta (1833-1923.) Hon var gift við Joen Johan Frederik Svendsen (1822-1879), sum var prestur í Vágum árin 1859-1869. Hann var úr Ønundarfirði í Íslandi. Tey giftust 4.1. 1861 í Miðvágs kirkju.

Tey eru so flutt til Danmarkar.

Hann doyr í Nykøbing Falster og hon í Keypmannahavn. Umframt Astrid fingur tey børnini Fredrik, Charlottu og Jógvan.

Astrid og Oliver giftust 29.1. 1899 í Havnar kirkju. Dóttir teirra Sigrid Cathrina varð fødd 18.2.1900. Vit hava roynt at kanna hvat ið hendi dótrini. Hon er flutt ung av Tvøroyri til Danmark. Her er hon gift við manni frá Bornholm, sum hevði Mørk til eftirnavn. Tey fluttu til Amerika, og tey fingur tvey børn Esther og Oliver. Ein dóttir Esther hevur í hvussu er verið aftur í Danmark og ferðast.

Oliver giftist aftur í 1913 við Selma Marie Cecelie úr Randers. Tey fingur eina dóttir Signhild. Hon flutti til Onglands, og meira vita tey ikki um hana.

Um Oliver

Tað sum annars kann sigast um Oliver er, at hann var føddur 20. mars 1863 á Tvøroyri, og hann doyði 8. mars 1933 í Danmark, har hann er grivin.

Hann var sýslufulltrúi 1883-94 og sýslumaður á Tvøroyri 1894-1920.

Annars var hann polikkari. Hann sat á tingi fyri Suðuroyar valdømi 1889-1893, 1900-1901 og 1905-1931. Aftaná floksbýtið í 1906 umboðaði Oliver Sambandsflokkin, har hann eisini var formaður 1917-1924.

Av øðrum politiskum stórvum kann nevast:

Løgtingsformaður 1924-28 og 1930-32.

Landstingsmaður 1914-1915, 1920-1928 og 1929-1933.

Fólkatingsmaður 1906-1913.

Limur í sóknarstýrinum fyri Froðbiar sókn 1888-1905, og formaður meginpartin av tíðini.

Tveir ymiskir brøður

Her skal greiðast eitt sindur frá hesum báðum umrøddu brøðrum. Tað er eingin ivi um, at tað er Rasmus sum hevur tað betra umdømið í eftirtíðini.

Hann fekk landbúnaðarút-búgving í Jyllandi, lærði seyðahald í Skotlandi, gekk á landbúnaðarskúla í Keypmannahavn, stýrði við stórum dugna-skapi ein svenskan harragarð, gjørði fyri danska løgmlaráðið eina framúr frágreiðing um húsdjórakald í Føroyum og kom at enda til Føroya sum landbúnaðarráðgevi.

Hann stjórnaði skiftivís trimum bløðum, Føringatíðindi, Dimmalætting og fráhaldsblaðið Dúgván.

Hann legði grundarlagið fyri sjónleikarlívið í Havn, og hann var ein framúr yrkjari. Hann skrivaði eisini fleiri sjónleikir.

Hann var fyrsti leiðarin av tjóðskaparrørsluni, og hann gav ókeypis frálæru í føroyskum máli. Hann doyði av tuberklum í 1916.

Tað er eitt sindur lægið, at hansara systkinabørn geva honum eitt ivasamt skoðsmál. Tey eru fá, sum so nógv gott hoyrist um sum Rasmus Effersøe.

Rasmus var eisini kendur fyri sítt hjálpsemi móti sínum ættarfólki. Vit hava fyrr greitt frá, hvussu hann hjálpti bónda-húsinum á Sundi, har systkina-barn hansara Inga Müller var bóndakona, at gera ein renni-strong at lætta teimum arbeiðið.

Hann var góður fyri systrina í Porkeri. Hagar dæmdi honum sera væl at koma, og tað verður av ættini framvegis tikið til, hvussu gott fólk hann var. Hann var eisini hentur, tí hann fekk lagt vatn inn í húsið hjá systirini.

Edvard Mitens greiðir frá, at tá Gudmund, abbi hansara, byggi hús á Tvøroyri, nýtti Rasmus tarv til at draga sleðu við stórum steinum úr haganum til at byggja urtagarðin við.

Men Rasmus hevur uttan iva verið nakað originalur, og hetta skrifvar William Heinesen eisini.

Hann hevur annars verið umrødur í røðini Hendur ið Sleptu.

Oliver er mest kendur sum tann sera konservativi sambandsmaðurin, sum var ein eirindaleysur móttøðumaður hjá Jóannes Patursson.

Jóannes varð valdur á danska fólkatingið í 1901 og fekk frá donsku stjórnini eitt “tilboð”, sum gav eitt sindur av sjálvstýri.

Hesum tilboði fór Oliver Effersøe í herna ímóti sum valevni til fólkatingið í 1906. Tað tyktist at hava verið eitt sera ósakligt valstrið. Av eini ella aðrari orsök var Jóannes Patursson ímóti banni fyri rúsdrekkasølu, og tí varð Sjálvstýrisflokkurin miðvíst kallaður “brennivinsflokkurin.” Hetta gav sjálvsagt atkvøður, og Oliver varð valdur.

Tá var tað, at hann á fólkatingi segði tey minnligu orðini, at “vi færinger føler os fuldstændigt som danske.”

Hetta var serliga ein merkilig útsøgn, tá hugsað verður um, at abbi hansara Jón Effersøe kom til Føroya sum politiskur flóttarmaður, tí hann hevði verið við í kvettinum móti danska valdinum í Íslandi saman við Jørundi hundadagakongi. Seinni tyktist hann tó lagaligari í síni útsøgn, táíð hann segði “Vi er dog alle færinger, og alle vil vi, at det færøske sprog skal have røgt og udvikling.” Helst hevur hann alla tíðina “bert” hildið, at føroyingar skulu hava somu rættindi sum danir.

Oliver Effersøe tyktist at vera sera avgjærdur. Men hann hevði eisini sítt at stríðast. Hann misti konuna av krabbameini fá ár eftir, at tey vóru gift

Rasmus Effersøe hevði fingið best ummæli og eftirmæli av fólki, sum kendu hann

Rasmus hevur uttan iva eisini verið ein originalur, og tað hava hansara Müller-systkinabørn ikki havt forstálsí fyrri. Her hevur hann latið seg í sum ein biddari til okkurt gott endamál

Men so danskur var Oliver, at hann tosaði bert danskt í løgtinginum.

Hans Jacob Debes heldur, at hansara agitation var frammanfyri sína tíð, og hetta er ikki øðrvísi enn hon er í dag. Hann heldur eisini, at helst var tað beiggja Poul, sum var sakførari, sum legði honum lag á.

Hans Jacob skrifvar eisini, at tað at Rasmus, sum var andaligi leiðarin hjá sjálvstýrisrørsluni, og Poul beiggja, sum var samsintur við Oliver, búðu saman í besta forstálsi, vísir eitt ættarsamband og búfelagsskap, sum er ein av teimum mongu gátunum í føroyskum politikki.

Tingmanning sambandsloksins í 1918. **Sítandi f.v.** Mikkjal Samuelsen, Vík, Michael Matras, Viðareiði, Jógvan Poulsen, Strendur, Jóan Jakku Weihe, Norðskála. **Standandi:** Jógvan Rasmussen, Sørvági, Andrass Samuelsen, Fuglafirði, Oliver Effersøe, Tvøroyri, Poul Niclassen, Havn og H.C.W. Tórgarð, Havn. Andrass og Mikkjal vóru brøður

